

En lille historie om Niels Østerbøvling

Historien her stammer fra et barnebarn til Niels Østerbøvling.

Niels bliver født den 9. juli 1847 i Rammekjærhus, Dybe sogn, Vandfuld herred, Ringkøbing amt, døbt i kirken 25. juli 1847. Af pastor Rasmussen i Lomborg.

Forældrene var: Pige Mette Marie Jensdatter, og udlagt barnefader Jens Peter Mortensen, tjenestekarl i Kirkegård. Barnet født i Rammekjærhus.

Niels Østerbøvling i lille Herping bliver, konfirmeret 12. april 1863, Søn af Mette Marie Jensdatter, Rammekjærhus, og udlagt barnefader Jens Peter Mortensen.

Karakter: Kundskab g+, opførsel mg+, konfirmeret i Ramme kirke, indført i Dybe sogns kirkebog.

I folketælling 1850 for Dybe sogn finder vi;

Jens Poulsen nr. 50(18) 71 år, født i Fabjerg.

Karen Nielsdatter, hans hustru, 77 år, de er almissefolk. Nr. 51(19)

Maren Jensdatter, 45 år, deres datter, skrædderske.

Mette Kirstine Jacobsen, hendes datter, 13 år.

Plejebørn:

Mette Kirstine Olesen, 13 år.

Niels Østerbøvling, 3 år.

Der står endvidere, at de er almissebørn.

Her er Niels Østerbøvling altså hos sine morforældre.

Der boede i 1850 – 5 familier i Rammelkjær.

Nemlig tre daglejere, en kvinde der er skrædderske, samt Jens Poulsen.

Skræddersken således er Niels Østerbøvlings moster.

Folketælling 1855, Dybe sogn

Et Hus, Rammekjærhus.

Maren Jensdatter, 50 år, ugift, syerske

Mette Kirstine Jacobsdatter, 18 år, ugift, hendes datter.

Plejebørn:

Niels Østerbøvling, 8 år.

Anders Bjerregaard, 4 år.

Niels Østerbøvling bor altså her hos sin moster.

Folketælling 1860, Dybe sogn

Maren Jensdatter, 55 år, ugift, syerske

Mette Kirstine Jacobsdatter, 23 år, ugift, hendes datter.

Plejebørn:

Jens Marinus Jensen, 2 år

Niels Østerbøvling, 13 år.

Anders Bjerregaard, 9 år.

(Niels Østerbøvling bor altså stadig hos sin moster.)

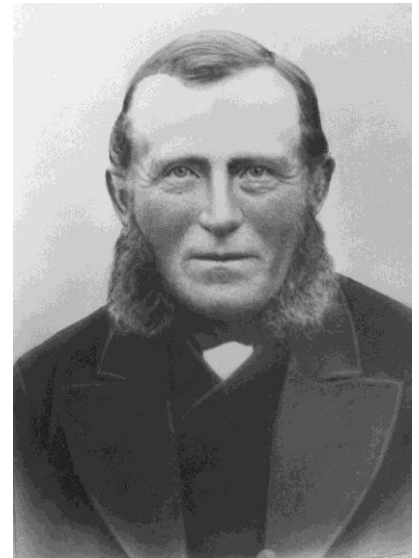
I afgang- og tilgangslisterne kan man herefter følge Niels som i 1863 rejser til Trans for at tjene. Derefter flytter han jævnlig rundt i Ringkøbing amt til forskellige sogne hvor han tjener.

Han er første gang på session i 1860. I lægdsrullen for 1870 sessionen: højde i tommer $63\frac{1}{4}$, Landmand, spinkel, brystvidde $29\frac{3}{4}$, han anses.

1871, højde $63\frac{1}{4}$, (1,65 m) landmand, fistelsår? Og ar på venstre skinneben, han anses.

Ved herefter ikke, hvor han opholder sig, men i 1876 flytter han til Lånium til sin moder.

Niels Østerbøvling, Lånium, 30 Aar, f. i Rammekjærhus i Dybe sogn d. 9. juli 1847, konfirmeret i Ramme kirke 9. juli 1847, 1863, indført i Dybe sogns kirkebog.

Blev viet til pige Karen Sørensen af Lånnum, født i Houllind, Hove sogn d. 30. august 1853, konfirmeret i Hou sogns kirke 1. søndag efter Paaske 1868.

Hun er 24 Aar.

De blev gift i Smollerup kirke den 28. december 1877.

Forlovere var gårdmand Anders Brøndum i Lånnum og husmand Jens Pedersen i Lånnum.

Folketælling i Lånnum 1880

Et Hus (sikkert hos Niels Østerbøvling's mor nr. 25(9))

Niels Østerbøvling, 32 Aar. Gift, f. i Dybe sogn, Ringkøbing amt. Lever af sin jordlod.

Karen Sørensen, 26 Aar gl. hans hustru, f. i Hove sogn.

Niels Kristian Jensen Bøvling, f. her i sognet, er 1 år. deres barn.

Mette Marie Jensen, 66 Aar, gl. f. i Dybe sogn, husfaderens moder, som af ham forsørges.

Folketælling 1890, Lånnum by, Smollerup sogn, Fjends herred, Viborg amt

En gaard i Smollerup

Niels Østerbøvling, 42 Aar gl. f. i Dybe, Gaardejer.

Karen Sørensen, 36 Aar gl. hans hustru, husmoder.

Niels Kristian Jensen Bøvling, 11 Aar gl.

Marinus Jensen Bøvling, 7 Aar gl.

Kristiane Jensen Bøvling, 5 Aar gl.

Poul Dahl Jensen Bøvling, 3 Aar gl.

Karen Kristine Jensen Bøvling, 1 Aar gl.

Deres børn, Alle født her i sognet.

På dette tidspunkt boede Søren Jensen Bøvling, 9 Aar gl. hos sin bedstemoder.

På gården er der også karl og pige:

Kristian Laursen, ugift, 27 Aar, f. i (måske) Lyrsløv sogn, Fedsted amt.

På dette tidspunkt er Niels Østerbøvling optællingskommisær, i det halve af sognet, samtidig var der en mand ved navn Søren Christian Christensen optæller i den anden ende af sognet, og han skrev ikke særligt læseligt, hvad derimod Niels Østerbøvling gjorde på dette tidspunkt.

Men derudover boede der også Kristian Jensen Boel, ugift, 68 Aar, aftægtsmand og husfader

Kristine Jensen, ugift, 39 Aar, tjenestetyende.

De havde egen husholdning, det ses af, at man tæller dem som en familie.

Niels Østerbøvling har sikkert overtaget ham, som aftægtsmand sammen med gården, men om han har ejer gården ses ikke.

Sandsynligvis har han været i familie med dem, der ejede gården før, for det var meget sjældent på den tid, at en ugift ejede en gård.

Niels bliver en meget betroet mand i sognet.

Herefter kommer grunden til, at jeg vælger at fortælle historien om Niels. Det er hans død som er spændende.

Niels dør den 25. februar 1906 i Lånnum, Smollerup sogn, Fjends herred.

Niels Østerbøvling, begravet i Smollerup d. 3. marts 1906.

Alder 58 Aar. Begravet af Sognepræst Viese.

Bemærkning:

Fundet død i en seng i sovekammeret i gårdmand Anders Jensens (Torp) stuehus, Lånnum Mark, hvortil den afdøde var bragt, fra et sted tæt udenfor gården.

Han fandtes liggende på ryggen, på den frosne jord i bevidstløs tilstand.

Dødsårsag: Fractura cranii. Intra cranial hæmorrhagi. Ebrietas.

Attest fra læge og herredsfoged fra Fjends-Nørlyng Herreder.

Dødsårsagen er skrevet på latin, men oversat til dansk lyder den således.

Dødsårsag: Kraniebrud. Indre blødninger i Kraniet. Fuldskab.

Bilag fra

Viborg Bys Skifteret, Posthuset 1. sal, Tlf. 67.

Viborg, den 26. januar 1965.

Ad Niels Øster Bøvling, død 24. februar 1906.

I anledning af Deres seneste skrivelse kan jeg oplyse, at der på embedets arkiv beror en del politiprotokoller fra før 1920. Så vidt jeg kan se, består de af almindelige protokoller, indeholdende forhør m.v., foretaget her i Viborg, og nogle andre, kaldet rejseprotokoller, som er medført ved undersøgelser på stedet. De første indeholder intet om Deres oldefar.

Jeg beklager, at jeg ikke har kunnet finde nogen rejseprotokol omfattende tiden omkring 25. februar 1906, men derimod nogle fra tiden før og efter. Jeg formoder, der mangler en, men om den eksisterer mere, hvor den i så fald er, og om den indeholder noget forhør og ligsyn vedrørende afdøde, ved jeg jo ikke. Jeg er dog bekendt med, at der på rådhuset i et kælderrum skal ligge nogle gamle arkivalier, som hidrører fra tiden før 1920. Ved førstkommende lejlighed skal jeg kigge efter og meddele Dem resultatet.

Med venlig hilsen

E. Rølskjær

Efter dette tragiske dødsfald har der verseret mange rygter rundt om i sognet, der er blevet sagt, at han drak sig ihjel, og mange andre dårlige ting, der er jo altid folk, der puffer til en hældende vogn, når den i forvejen hælder.

Her vil jeg gerne retfærdiggøre min bedstefar, selv har jeg ikke kendt ham.

Jeg ved fra min far, at Niels Østerbøvling, hans far, var en god far, venlig, retfærdig og iderig, han var foregangsmand på mange områder, f.eks. inden for gødning af markerne o.l. han var med i foderstofforeningen mm.

Min bedstemor, altså Niels Østerbøvlings kone, boede hos os hjemme i Stoholm i hele min tid, jeg har aldrig hørt hun har sagt et ondt ord om ham.

Min far har altid talt pænt om sin far, men når vi nåede til tiden omkring faderens død, så ville far ikke gerne tale om ham. Jeg tror det var fordi han ville bevare de gode minder han havde om ham, og ikke trevle i dårlige ting.

Men jeg tror ikke min bedstefar drak mere, end alle andre gjorde dengang, han var bare mere uheldig.

På sin dødsdag, havde han, så vidt jeg ved, været ude at kræve penge ind for foderstofforeningen. Han har så nok fået sig et par kaffepuncher, hvor han kom rundt, det var jo lige i den kolde vintertid.

Men en ting, som min far aldrig helt kunne slippe, det var, at faderens pung, eller tegnebog aldrig fandtes nogen steder. Min far troede til tider, at hans far måske var blevet overfaldet, men det fik han aldrig klarhed over.

Far sagde, at hans far var en helt igennem ærlig mand, han ville aldrig bruge foreningens penge, og havde han så alligevel gjort det, så forstod han ikke, hvor pung og tegnebog var blevet af. Dette må fortsat stå som en uløst gåde for os.

Man har også sagt om ham, at han drak en gård op, men efter at jeg har skrevet alt dette, har jeg fra min fætter i Stoholm, modtaget en kopi af hele den gårdhandel. Jeg kan da godt forstå, at han ikke kunne klare alle de forpligtigelser, han her påtog sig. Først en gård til 14.000, - kr., det var mange penge dengang. Når man ser og læser alt det, aftægtsmanden skulle have derudover – ja, så syntes jeg, at han har siddet hårdt i det. 10 børn var der jo, det er mange munde at mætte.

Den gård har han ikke drukket op, for brændevin kostede, så lidt som ingenting dengang.

Ja – sådan ser jeg altså på min bedstefar Niels Østerbøvling.

Jeg ville gerne have kendt ham.

Tilføjet af Henning:

Da jeg læste ovenstående, fik jeg den tanke, at måske var der én i sognet, som pludselig fik aflyst en gæld efter denne 25. februar. Jeg gik i gang med Skøde- og panteprotokollerne på SA. Men det viste sig at være et kæmpe arbejde, som jeg måske ikke fik noget ud af. Men jeg kan ikke lade være med at synes, der her måske gemmer sig en sag for Hecule Poirot;-)